

Информация и мерки за болестта Африканска чума по свинете

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СОБСТВЕНИЦИ НА ДОМАШНИ СВИНЕ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС ЗАБОЛЯВАНЕТО АФРИКАНСКАТА ЧУМА ПО СВИНЕТЕ

Африканската чума по свинете е силно заразна вирусна болест, която засяга диви и домашни свине. Вирусът на Африканската чума по свинете е силно устойчив, няма разработена ваксина срещу него, както и ефективно лечение. Хората не могат да заболели от Африканска чума по свинете, но заболяването може да доведе до тежки икономически загуби за свиневъдството.

За предотвратяване на разпространението на вируса от засегнатите райони е необходимо собствениците на животни да спазват следните правила:

Домашните свине не трябва да се хранят с отпадъци, включително кухненски, съдържащи остатъци от свинско месо или месни продукти от свинско месо, включително и с прясна трева и фуражи, които не са съхранявани най-малко 60 дни.

Домашните свине да се отглеждат по начин, недопускащ контакт с диви свине.

Потенциално замърсени транспортни средства, оборудване и фуражи не бива да бъдат внасяни в стопанства със свине.

В стопанства със свине не бива да бъдат допускани хора, които: са били в контакт със заразени домашни свине и с диви свине; са били на местонахождението на огнище на Африканска чума по свинете; са участвали в ловни излети.

Ако бъде забелязана дива свиня с нехарактерно поведение или труп на дива свиня, е необходимо да се подаде сигнал до Българска агенция по безопасност на храните (тел. 0700 122 99), до ИАГ (тел. 112) или до съответната Областна дирекция по безопасност на храните.

След разходка в природата/работа на открито и преди влизане в стопанство, в което се отглеждат свине, е необходимо да се сменят дрехите и да се извърши почистване и дезинфекция на превозните средства и използваното оборудване.

Отпадъци от свинско месо и продукти, както и опаковки от тях не трябва да се изхвърлят на места, където може да имат достъп диви свине.

Части от труповете на отстреляни диви свине не трябва да бъдат оставяни в природата, а да се загробват и местата да се дезинфекцират.

Термичната преработка на месото унищожава вируса. Винаги обаче остава риска при преработката на заразено месо вирусът да се разнесе из околната среда.

Сурово-сушени месни продукти (луканки, суджуци, наденици, Маринована сланина и др.), произведени за лична консумация от прясното месо, могат да са източник на инфекция.

Вътрешните органи следва да се обработват термично до пълното им приготвяне (варене, печене) или да се заравят на дълбочина, която не позволява изравнянето им от животни.

Сланината е препоръчително да премине термична обработка (варене или стопяване до получаване на пръжки и свинска мас).

Замразеното свинско месо е потенциален източник на разпространение на вируса, поради което не трябва да напуска дома на собственика. Месото може да се консумира в домашни условия, след термична преработка (готвени ястия, печено или варено и др.). Пригответените ястия не трябва да напускат дома. Опаковките (найлонови пликосе, кутии и др.), в които е било съхранявано замразеното месо, също са потенциален източник на инфекция, ако бъдат изхвърляни като битов отпадък.

В случаи на дране на закланите свине, добитите кожи на животните също са източник на зараза и трябва да се заравят на дълбочина, която не позволява изравнянето им от други животни или да се предадат за унищожаване на инсинератор.

Кръвта, стомашно-чревното съдържание и другите отпадъци, негодни за консумация (копита, четина, зурли и др.), на мястото където са заклани животните, се заравят на

дълбочина, която не позволява отравянето им от други животни или се предават за унищожаване.

Ако преди клане на свине за лична консумации стопаните забележат симптоми като загуба на апетит, ускорено и затруднено дишане, секреция от носа и очите, некоординирани движения, кървава диария, видими подкожни кръвоизливи по крайниците и ушите или по време на клане установят кръвоизливи по целия труп, насъбрана кървава течност в корема и гръдния кош, почернял, уголемен и/или разширен далак, малки червени петна от кръвоизливи по бъбреците **НЕЗАБАВНО ДА УВЕДОМЯТ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР И ДА ПРЕУСТАНОВЯТ ОБРАБОТКАТА НА ТРУПА**. Всички хора, които участват при клането, трябва да предприемат всички хигиенни мерки да не разнесат вируса до домовете си!

Основни действия за намаляване на популацията на дива свиня, като първичен разпространител на АЧС

Намаляване на броя на дивата свиня чрез постоянен индивидуален лов, без групов лов на гонка, както следва: В района на т.н. „горещи точки“, в 10 км зона, около установените огнища на АЧС отстрелът трябва да сведе популацията до абсолютен минимум под 0,3бр. на кв. км. - това означава отстрел на свине майки, приплоди и трофейни (Срок до първи септември); В останалите райони на цяла Северна България чрез индивидуален лов следва да намали популацията до планираните размери - 0,5 бр/кв.км. (Срок до първи септември).

Мярката се изпълнява от: Ловните сдружения. Същите предоставят графици за изпълнението ѝ в стопанисваните от тях територии до 15.07.2019 г.); Наемателите на дивечовъдни участъци. Срок до 01.09.2019; Служителите в ДП и ИАГ с право за подбоден отстрел. Същите изпълняват задачата в неотдадени държавни ловни територии, както и по споразумение с ловните сдружения и наемателите на дивечовъдни участъци. Срок постоянен. Отговорници за изпълнение на мярката: директорите на ДП на териториален принцип.

Постоянен мониторинг по график на ловностопанските територии на страната за установяване на умрели диви свине, както следва: в 3, (2)-км зона около горещите точки за АЧС - ежедневно; в 10, (20)-км зона около горещите точки за АЧС - през ден; в останалите територии на Северна България - веднъж седмично; в районите по границите със Р. Сърбия и Р. Турция - веднъж седмично; в териториите от вътрешността на Южна България - веднъж на две седмици. Срок постоянен. Мярката се изпълнява от: териториалните поделения на ДП, които съгласуват графиците с останалите изпълнители - общинските структури за горите и Ловните сдружения по места. Отговорници за изпълнение на мярката: директорите на ДП на териториален принцип.

Провеждане на кратки информационно-образователни курсове с всички ловни дружини от експерти на БАБХ, ДГС и ДЛС по места, както следва: В районите на горещите точки до 20.07.2019; в останалите райони на Северна България до 1.09.2019 г.; за южната част на страната до 01.10.2019 г. Отговорници за изпълнение на мярката: областните и районните поделения на БАБХ, директорите на ТП на ДП на териториален принцип.

Компенсаторни мерки от страна на ДП, ИАГ и БАБХ към стопаните на ловните територии: цялостно поемане на изследванията за АЧС на отстреляните диви свине; осигуряване на транспорт и хладилни камери за съхраняване на отстреляните животни при спазване на правилата за биосигурност; други - по споразумение между ловните сдружения, наемателите на ловностопански участъци от една страна и ДП и ИАГ от друга; Отговорници за изпълнение на мярката: БАБХ, ИАГ, ДП. Срок постоянен. Финансово стимулиране - 50 лв. на отстреляна дива свиня.

Други мерки: около промишлените свинекомплекси, напр. както в горещте точки на АЧС - отстрел в 20 км. Зона; информационна кампания през медиите; телефон 112 да реагира на сигнали за: открити мъртви животни; животни в заден двор в близост до горещи точки; други сигнали, напр. за превоз на месо, живи животни и пр.; ангажменти по контрол на превозните средства в горите преминаващи в близост до горещи точки - МВР, ДП и ИАГ; евентуално ограничаване на дейности в горите в района на горещи точки.